

Důvodová zpráva

k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2022

Obecná část

Návrh zákona o státním rozpočtu legislativně zabezpečuje základní dokument finanční a rozpočtové politiky vlády České republiky. Finanční a rozpočtová politika vlády České republiky na rok 2022 je podrobně popsána ve „Zprávě k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2022“, která je součástí doprovodného materiálu, číselně je pak doložena i dalšími podkladovými materiály.

Návrh státního rozpočtu na rok 2022 je předkládán jako schodkový v objemu příjmů 1 551,1 mld. Kč a v objemu výdajů 1 927,7 mld. Kč.

Příjmy státního rozpočtu jsou tvořeny zejména z daní, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a nedaňovými příjmy včetně kapitálových. Za nedaňové příjmy se považuje také podíl z výnosu cel, který podle práva Evropské unie zůstává ponechán členským státům na úhradu nákladů spojených s jejich výběrem. Součástí příjmů státního rozpočtu jsou dále peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu Evropské unie na realizaci politik Evropské unie, tj. zejména prostředky poskytnuté z Evropských strukturálních a investičních fondů (Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond), z Evropského zemědělského a záručního fondu a z Nástroje na podporu oživení a odolnosti (Národní plán obnovy). Dále jsou příjmem státního rozpočtu prostředky z finančních mechanismů EHP/Norsko svěřené České republice na základě mezinárodních smluv.

Výdaji státního rozpočtu jsou zejména výdaje organizačních složek státu včetně příspěvků státním příspěvkovým organizacím, které zabezpečují funkce státu, dotace a příspěvky krajům a obcím, státním fondům, dotace podnikatelským subjektům, nestátním neziskovým organizacím a výdaje související s dluhovou službou. Součástí výdajů státního rozpočtu jsou i odvody peněžních prostředků vlastních zdrojů Evropské unie, prostředky na zajištění předfinancování u výdajů, které jsou spolufinancovány ze zdrojů Evropské unie nebo finančních mechanismů EHP/Norsko a podíly státního rozpočtu na financování těchto výdajů.

Návrh zákona je v souladu s vyhlášenými mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy České republiky a je rovněž v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Návrh zákona o státním rozpočtu je slučitelný s právem Evropské unie. Tvorba rozpočtů členských států EU není právem EU přímo upravena. Primární právo EU však v návaznosti na existenci vnitřního trhu EU a Hospodářské a měnové unie a s ohledem na cíle, které EU sleduje (čl. 3 Smlouvy o EU), obsahuje závazky, které do oblasti tvorby státního a veřejných rozpočtů obecně zasahují. Primární i sekundární právo obsahuje závazky v oblasti rozpočtové odpovědnosti pro členské státy. Jde především o povinnost vyvarovat se nadměrných schodků veřejných financí (čl. 126 SFEU, Protokol /č. 12/ o postupu při nadměrném schodku) nebo obecněji povinnost provádět národní hospodářskou politiku se záměrem přispívat k dosažení cílů Unie (čl. 120 a násl. SFEU). Závazky z primárního práva EU jsou dále konkretizovány v přímo použitelných nařízeních Rady (ES) č. 1466/97 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik, v platném znění¹, a č. 1467/97 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku, v platném znění² a ve směrnici Rady 2011/85/EU o požadavcích na rozpočtové rámce členských států.

Výše citované sekundární předpisy, konkrétně dvě přímo použitelná nařízení, tvoří spolu s rezolucí Evropské rady přijaté v Amsterdamu v červnu 1997 tzv. Pakt o stabilitě a růstu. Ten obsahuje celkem dvě únikové klauzule pro případ nenadálých hospodářských šoků mimo kontrolu vlád nebo pro případ silné hospodářské recese postihující celou eurozónu či EU.

V rámci Paktu o stabilitě a růstu vydává Evropská komise každoročně dokumenty analyzující stav veřejných financí v jednotlivých členských státech a adresuje jim konkrétní doporučení pro koordinaci národních hospodářských politik.

Rok 2021 je rokem ekonomického oživení následujícího po období restriktivních protipandemických opatření. V tomto kontextu bylo na unijní úrovni vyjednáno a přijato nařízení EU č. 2021/241, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost.³

Výši střednědobého rozpočtového cíle stanovila pro roky 2020-2022 Evropská komise v únoru 2019 na -0,75 % (vyjádřeno jako poměr strukturálního salda na HDP). V reakci na ekonomické dopady pandemie nového koronaviru, byly v roce 2020 schváleny dvě novely zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, druhá z nich s účinností od

¹ Nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik, v platném znění.

² Nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku, v platném znění.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost, ve znění opravy ze dne 18. února 2021.

1. ledna 2021. Podle nyní platného a účinného znění § 10a zákona o rozpočtové odpovědnosti použije Ministerstvo financí v roce 2021 pro účely stanovení celkových výdajů sektoru veřejných institucí na rok 2022 saldo pro rok 2021, které prognózuje nejpozději v září roku 2021, zvýšené o 0,5 procentního bodu. Aby bylo umožněno přijetí nákladných mimořádných protipandemických opatření, byla aktivována tzv. obecná úniková doložka a tím otevřená cesta pro dočasné zvýšení rozpočtových schodků. Tato úniková doložka se bude podle sdělení Evropské komise⁴ uplatňovat do konce roku 2022. Od roku 2022 však započne v ČR proces konsolidace veřejných financí.

Předkládaný návrh státního rozpočtu na rok 2022 je v souladu s doporučeními Evropské komise vyslovenými České republice, které jsou obsahem souhrnné zprávy, dokumentu č. j. COM (2021) 529 final⁵ ze dne 2. 6. 2021 a také materiálu ke konvergenčnímu programu č. j. COM (2021) 503 final.⁶

Dopady návrhu zákona na státní rozpočet se neuvádějí, což vyplývá ze samotného charakteru zákona. Při aplikaci Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA) podléhá tento zákon zvláštnímu režimu podle výjimky uvedené v čl. I. 3. 8. písm. b) těchto zásad.

Zvláštní část

K § 1:

Státní rozpočet se navrhuje se schodkem ve výši 376,6 mld. Kč. V navrhovaném ustanovení jsou obsaženy základní údaje o příjmech a výdajích státního rozpočtu a jeho finančních vztazích k rozpočtu Evropské unie. Součástí finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtu Evropské unie jsou jím přijímané peněžní prostředky z rozpočtu Evropské unie a odvody peněžních prostředků vlastních zdrojů Evropské unie. Výdaje na programové financování jsou i pro rok 2022 stanoveny jako průřezový ukazatel v příloze č. 4, a to jedním číslem pro kapitolu.

⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance ze dne 2.6.2021 Koordinace hospodářských politik v roce 2021: Překonání pandemie COVID-19, podpora oživení a modernizace naší ekonomiky, COM(2021) 500 final.

⁵ Zpráva Komise ze dne 2.6.2021 Belgie, Bulharsko, Česko, Dánsko, Německo, Estonsko, Irsko, Řecko, Španělsko, Francie, Chorvatsko, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Nizozemsko, Rakousko, Polsko, Portugalsko, Slovinsko, Slovensko, Finsko a Švédsko Zpráva vypracovaná v souladu s čl. 126 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie, COM(2021) 529 final.

⁶ Doporučení Komise ze dne 2.6.2021 pro Doporučení Rady, kterým se vydává stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Česka z roku 2021, COM(2021) 503 final.

K § 2:

Součástí návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2022 jsou finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům krajů, obcí a hl. m. Prahy.

Obsahem finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí a k rozpočtu hlavního města Prahy jsou příspěvky na výkon státní správy.

K § 3:

Na základě ustanovení § 4 odst. 5 zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a o doplnění zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění zákona č. 60/1998 Sb., je pro Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s. stanovena výše pojistné kapacity.

K § 4:

Tento převod je uložen v § 36 odst. 3 zákona o rozpočtových pravidlech. Vyčíslené prostředky, resp. výše kladného salda důchodového pojištění, budou jako výdaj kapitoly Všeobecná pokladní správa rozpočtově zařazené na položku rozpočtové skladby 5318 - Neinvestiční transfery prostředků do státních finančních aktiv a bankovním převodem po projednání státního závěrečného účtu za předchozí rok Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky poukázány ve prospěch účtu státních finančních aktiv „Rezervy důchodového pojištění“, rozpočtově zařazené na podseskupení položek rozpočtové skladby 411- Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně.

V Praze dne 27. září 2021

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

Místopředsedkyně vlády a ministryně financí:

JUDr. Alena Schillerová, Ph.D., v.r.